

נספח משה דיין

מערך שיעור ערך ההתיישבות ביישובי הספר

לתיכון

רקע היסטורי:

במחצית הראשונה של שנות ה-50 היו מעשי הגנבה, ההצתה, החבלה והרצח שבוצעו על ידי מסתננים פלסטינים (פְּדָאיון) לתופעה יומיומית. החדירות מעבר לגבולות ישראל התבצעו בעיקר מרצועת עזה ומהגדה המערבית והביאו לשורת פעולות תגמול מצד ישראל. באביב 1956 התחממה גזרת רצועת עזה לאחר שהפדאיון, שנהנו מתמיכת צבא מצרים, ששלט ברצועת עזה, ביצעו שורת פעולות טרור וצה"ל הגיב בהפגזה כבדה על עזה.

קיבוץ נחל עוז (היאחזות הנח"ל הראשונה שהוקמה במדינה ישראל) שוכן סמוך לגבול ישראל - רצועת עזה. בל"ג בעומר 29 באפריל 1956, היו אמורות להיערך ארבע חתונות של זוגות מגרעין הקיבוץ בערבו של יום. באותו בוקר הגיע הרבש"ץ (רכז הבטחון האזורי), רועי רוטברג, אל השדה הסמוך לגבול כדי לגרש רועים פלסטינים שירו לעבר שדות הקיבוץ. שני פלסטינים מרצועת עזה - סמל משטרה ופלאח - בחברת קצין ושני חיילים מצרים, ארבו לו, הרגו אותו ולקחו את גופתו לרצועת עזה, שם התעללו בגופה, ואף ניקרו את עיניו. גופתו של רוטברג הוחזרה בסיוע האו"ם, ולמחרת בערב נערכה בנחל עוז הלווייתו. רועי רוטברג, בן 21 במותו הותיר אישה, אמירה, ואת בנם התינוק, בועז.

הרמטכ"ל משה דיין, התארח באותו ל"ג בעומר בו נרצח רוטברג, בנחל עוז, כקרובו של אחד מארבעת החתנים שעמדו להינשא באותו יום. למחרת היום ביקש לשאת הספד בהלוויה. הוא כתב את הנאום בעצמו במשך פחות משעה, ובהלוויה קרא את ההספד מן הכתב.

ההספד, שהותיר רושם עמוק על הציבור בישראל, נחשב אחד הנאומים הבולטים בהיסטוריה של מדינת ישראל, ואחד מהמסמכים אשר עיצבו את הזהות הישראלית.

חצי שנה לאחר מכן, ב-29 באוקטובר 1956, יצאה ישראל למבצע קדש (מלחמת סיני). במהלך המבצע כבש צה"ל את רצועת עזה, ובתוך זמן קצר נלכדו שני החשודים ברצח ונידונו למאסר עולם

נאום ההספד של הרמטכ"ל משה דיין בהלווייתו של רועי רוטברג:

אתמול עם בוקר נרצח רועי. השקט של בוקר האביב סנוורו, ולא ראה את האורבים לנפשו על קו התלם. לא מהערבים אשר בעזה, כי אם מעצמנו נבקש את דמו של רועי. איך עצמנו עינינו מלהסתכל נכוחה בגורלנו, מלראות את ייעוד דורנו במלוא אכזריותו? הנשכח מאיתנו כי קבוצת נערים זו, היושבת בנחל עוז, נושאת על כתפיה את שערי עזה הכבדים, שערים אשר מעברם מצטופפים מאות אלפי עיניים וידיים המתפללות לחולשתנו כי תבוא, כדי שיוכלו לקרענו לגזרים - השכחנו זאת? הן אנו יודעים, כי על מנת שתגווע התקווה להשמידנו חייבים אנו להיות, בוקר וערב, מזוינים וערוכים.

דור התנחלות אנו, ובלי כובע הפלדה ולוע התותח לא נוכל לטעת עץ ולבנות בית. לילדינו לא יהיו חיים אם לא נחפור מקלטים, ובלי גדר תיל ומקלע לא נוכל לסלול דרך ולקדוח מים. מיליוני היהודים, אשר הושמדו באין להם ארץ, צופים אלינו מאפר ההיסטוריה הישראלית ומצווים עלינו להתנחל ולקומם ארץ לעמנו. אך מעבר לתלם הגבול גואה ים של שנאה ומאויי נקם, המצפה ליום בו תקהה השלווה את דריכותנו, ליום בו נאזין לשגרירי הצביעות המתנכלת, הקוראים לנו להניח את נשקנו. אלינו ורק אלינו זועקים דמי רועי וגופו השסוע. על שאָלף נִדְרְנו כי דמנו לא ייגר לשווא - ואתמול שוב נתפתינו, האזנו והאמנו. את חשבוננו עם עצמנו נעשה היום. אל נירתע מלראות את המשטמה המלווה וממלאת חיי מאות אלפי ערבים, היושבים ומצפים לרגע בו תוכל ידם להשיג את דמנו. אל נסב את עינינו פן תחלש ידנו. זו גזרת דורנו; זו ברירת חיינו - להיות נכונים וחמושים חזקים ונוקשים, או כי תישמט מאגרופנו החרב - וייכרתו חיינו.

רועי רוטברג, הנער הבלונדיני אשר הלך מתל אביב לבנות ביתו בשערי עזה, להיות חומה לנו. רועי - האור שבלבו עיוור את עיניו, ולא ראה את בְּרֶק המאכלת. הערגה לשלום החרישה את אוזניו, ולא שמע את קול הרצח האורב. כבדו שערי עזה מכתפיו ויוכלו לו.

מרכז המבקרים בניצן

ימים א'-ה' 09:00-16:00 | יום ו' בתיאום מראש
 Info@merkazkatif.co.il
 www.mkatif.org

מרכז קטיף: 8947 *

חפשו אותנו ב- ☑ מרכז קטיף

